

01.12.2025 – 610 ROCZNICA URODZIN JANA DŁUGOSZA

(1415-1480)

Krótką notatka o JANIE DŁUGOSZU

Jan Długosz urodził się w 1415 roku w Brzeźnicy w ziemi sieradzkiej. Jego ojcem był Jan z Niedzielska herbu Wieniawa, a matką Beata z Borowna. Ojciec Długosza brał udział w bitwie pod Grunwaldem, a za zasługi na polu bitwy otrzymał starostwo brzeźnickie.

Długosz uczęszczał do szkoły parafialnej w Nowym Mieście Korczynie, a w 1428 roku rozpoczął naukę w Akademii Krakowskiej na Wydziale Sztuk Wyzwolonych. Przyszły dziejopis był wyróżniającym się studentem, choć stopnia naukowego nie uzyskał. Odnaczał się jednak innymi przymiotami, gdyż już w 1431 roku rozpoczął pracę w kancelarii biskupa krakowskiego Zbigniewa Oleśnickiego.

Oleśnicki bardzo cenił Długosza, którego uczynił sekretarzem, a ostatecznie kanclerzem. Długosz dbał o sprawy kancelarii, lubił porządek, interesował się finansami biskupa. W 1436 roku Jan Długosz przyjął święcenia kapłańskie i został zaufanym współpracownikiem Oleśnickiego.

Długosz towarzyszył Oleśnickiemu w misjach krajowych i zagranicznych. Po jakimś czasie zaczął wyjeżdżać również samodzielnie. Był m.in. w Rzymie na audiencji u papieża Eugeniusza IV oraz na soborze w Bazylei w 1449 roku, skąd przywiózł dla Oleśnickiego tytuł kardynała. Rok później Długosz wyjechał do Jerozolimy. Brał również udział w negocjacjach z Krzyżakami po wojnie trzynastoletniej, a w 1471 roku towarzyszył Władysławowi Jagiellończykowi w Pradze w czasie jego koronacji na króla Czech.

Kiedy Władysław Jagiełło zmarł w Królestwie wybuchł spór dynastyczny. Oleśnicki stał najpierw za kandydaturą Władysława Jagiellończyka, a kiedy ten zginął w bitwie pod Warną, wsparł jego brata Kazimierza. Kardynał i królewicz mieli jednak inne opinie na wiele spraw, co doprowadziło do sporu, który trwał aż do śmierci Oleśnickiego w 1455 roku. Kiedy Oleśnicki zmarł Długosz opowiedział się za Jakubem z Sienna, który pretendował do tytułu biskupa krakowskiego, na co Kazimierz Jagiellończyk nie chciał się zgodzić ogłaszając banitami wszystkich zwolenników Jakuba. Być może to właśnie spór z królem skłonił Długosza do rozpoczęcia spisywania swojego największego dzieła jakim były „Roczniki”.

Na początku lat 60. XV wieku Długosz zaczął wracać do królewskich łask. Powrócił na Wawel, gdzie został nauczycielem i wychowawcą królewskich synów: Władysława, Kazimierza, Jana Olbrachta, Aleksandra, Zygmunta i Fryderyka. Najwięcej cenił najmłodszego z Jagiellonów,

który jego zdaniem byłby najlepszym władcą. Najmniej lubił Olbrachta ze względu na jego porywczosć.

Jan Długosz był dobrym nauczycielem. Młodzi królewicze byli chwaleni w wielu częściach Europy za swą elokwencję, pobożność i piękną wymowę. „Nigdy jeszcze nie widziałem młodzieńców tak dobrze wychowanych i taką ukształconych nauką” – mówił nuncjusz papieski biskup Aleksander w 1470 roku.

Długosz pozostawił po sobie liczne prace. Są to m.in. „Banderia Prutenorum” (opis 56 chorągwi krzyżackich zdobytych pod Grunwaldem w 1410 roku), żywot św. Stanisława oraz św. Kunegundy, katalogi biskupów polskich, „Liber beneficiorum dioecesis Cracoviensis” (opis stanu posiadania kapituły katedralnej, kapituł kolegiackich oraz kościołów katedralnych i klasztorów), „Chorografia Regni Poloniae” (geograficzny opis Polski).

Najsłynniejszym dziełem Jana Długosza są „Roczniki, czyli kroniki sławnego Królestwa Polskiego” („Annales seu cronicae incliti Regni Poloniae”), które obejmują historię od najdawniejszych, bajkowych dziejów do czasów współczesnych Długoszowi.

Jan Długosz inne zdanie miał o synach Jagiełły, a wychowaniu jego wnuków bardzo się poświęcił i wykonywał swoje zadanie najlepiej jak potrafił.

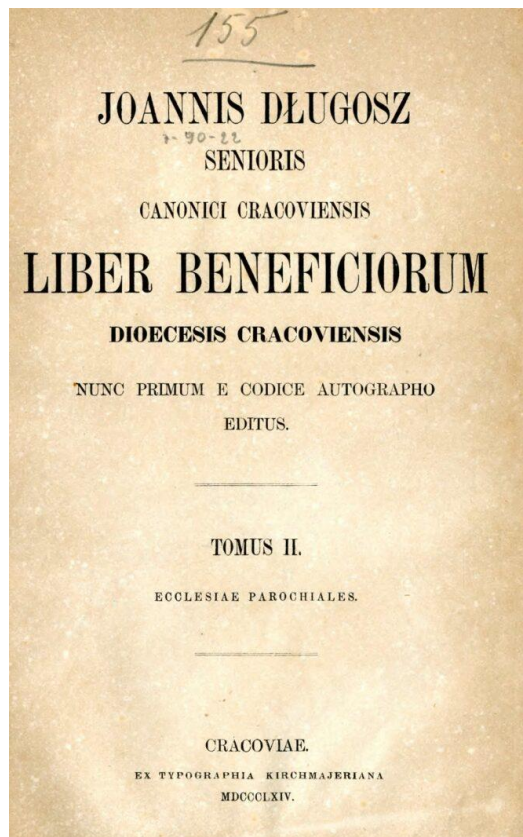
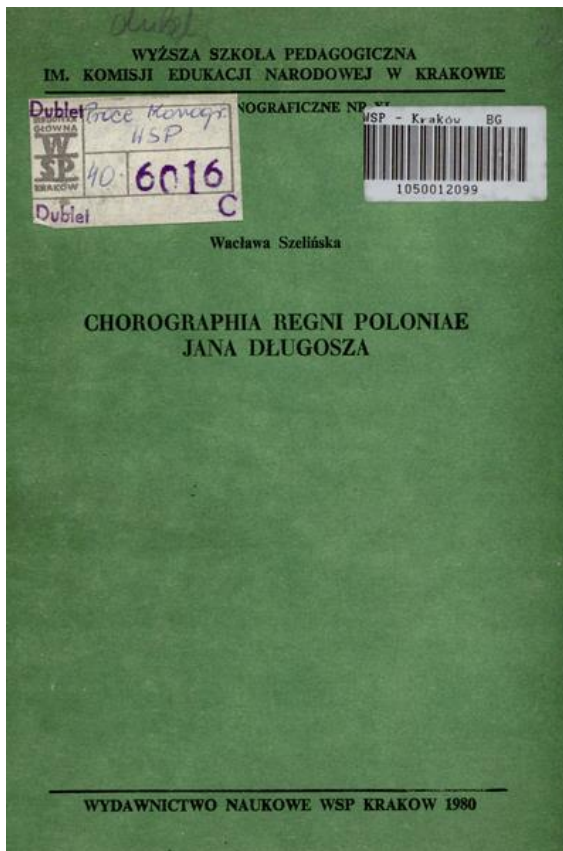
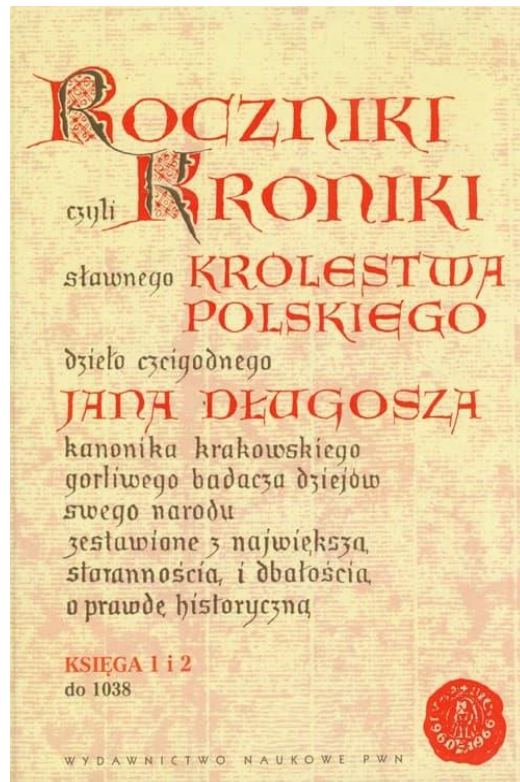
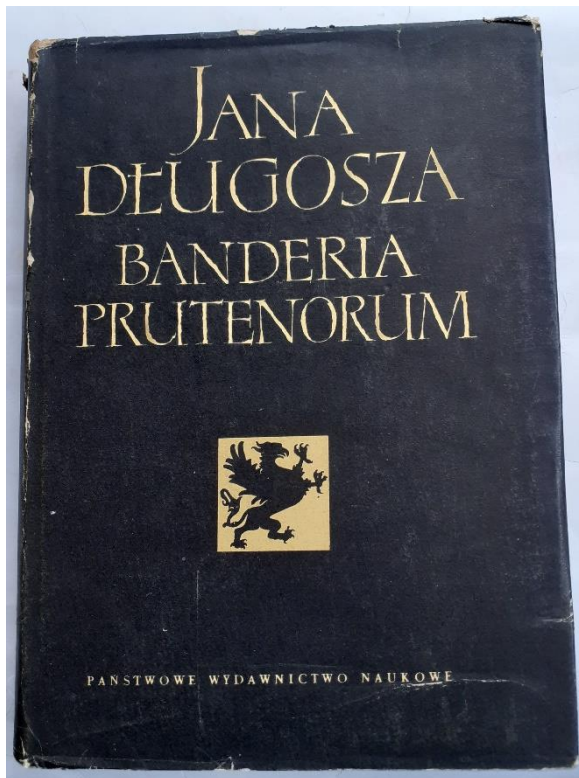
Długosz posiadał liczne dobra, chętnie wspierał okoliczne kościoły oraz Akademię Krakowską. Wybudował m.in. Bursę Węgierską przy ul. Brackiej w Krakowie i urządził domy dla studentów.

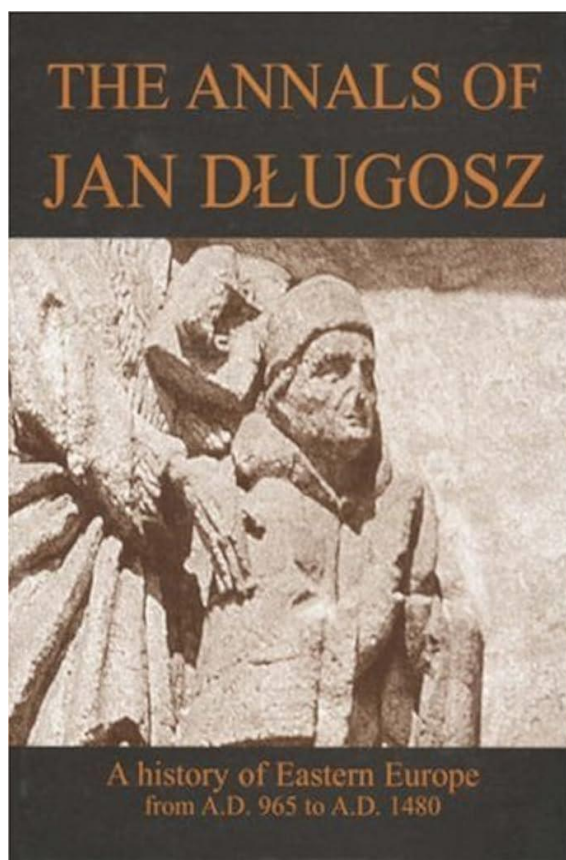
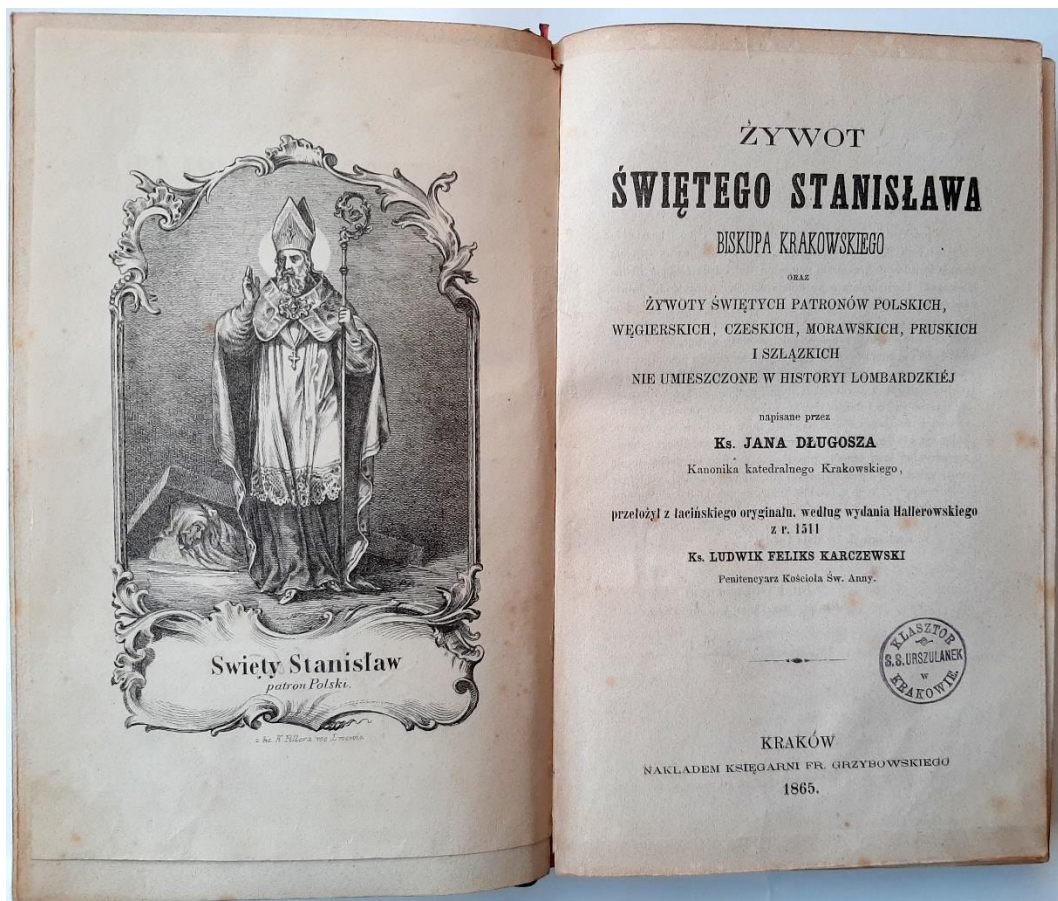
Jan Długosz zmarł 19 maja 1480 roku w Krakowie. W 1880 roku jego szczątki przeniesiono z katedry wawelskiej do Krypty Zasłużonych na Skałce.

Opracowała: Anna Szczepańska

Źródło: DoRzeczy.pl

ZNANE UTWORY

SŁYNNE CYTATY

” WielkieSlova.pl

**"Znajomość historii czynów
dokonanych w kraju i poza granicami
jest uważana przez ludzi mądrych za
rodzicielkę i nauczycielkę życia."**

Jan Długosz

***Polskę, którą zastał glinianą,
drewnianą i brudną, zostawił
murowaną.***

Jan Długosz

***Każdy tyle dłużeń swojej
ojczyźnie, na ile go stać przy
jego zdolnościach i siłach.***

Jan Długosz

Za sprawą zaś nieprzyjaciela rodzaju ludzkiego, który zasiał kłóć na żyznej niegdyś glebie, książęta i szlachta śląska zaczęli odtąd tak bardzo gardzić Polakami i mieć ich w nienawiści, że ich szczęście, powodzenie i sława martwią ich i bolą, a ich upadkami i niepowodzeniami bardzo się cieszą i radują. I podobno żaden naród sąsiadujący z Królestwem Polskim nie jest bardziej zawistny i wrogi Polakom od Ślązaków.

Jan Długosz, Roczniki czyli Kroniki sławnego Królestwa Polskiego, księga 9